

ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ СУЧАСНИХ ШКОЛЯРІВ ДО ЛГБТ: РЕАЛІЇ ТА МІФИ

А. Т. Кушнір

У сучасному просторі через засоби масової інформації досить часто піднімається тема сексуальних меншин. Громадські організації, що займаються захистом прав ЛГБТ в Україні вважають, що найчастіше дискримінація до людей нетрадиційної орієнтації відбувається в сфері зайнятості, освіти, медичного обслуговування та ставленні правоохоронних органів. Рівень нетолерантності до гомосексуалів, на їхню думку, залежить від статі (жінки толерантніші від чоловіків), рівня освіти (освіченіші люди – терпиміші), віку (молодші за віком люди толерантніші від старших, за винятком хлопців-підлітків), регіону мешкання (міські жителі толерантніші за сільських), релігійності, професійної зайнятості, рівня прибутків тощо [3;4].

Дослідженням поняття «ЛГБТ» займалися такі вчені як А. Кінсі, Піллард, А. Сандерс, М. Бейлі, Р.Бланчард, Е. Болгард, В. Райс та інші. Крім того, дослідженням особливостей толерантного ставлення займалися Н. Асташова, О. Асмолова, І. Гришпуне, І. Дзялошинський, Г. Вардієр, С. Щеколдіна, О. Грива, С. Бондарєва, Г. Солдатова та інші [1].

В опитуванні Angus Reid Global Monitor, у грудні 2007 року 81,3 % українців, стверджували, що гомосексуальні стосунки «ніколи не будуть для них прийнятними», 13 % відповіли, що «іноді вони для них прийнятні» і 5,7 % «прийнятні» [5]. Крім того, гомосексуальність розглядалася як третя найгірша справа після крадіжки в магазинах і водіння в нетверезому вигляді. В іншому опитуванні Angus Reid Global Monitor, в червні 2007 року, з списку можливих соціальних реформ в країні, легалізація одностатевих шлюбів отримала тільки 4,7 % голосів, а легалізація легких наркотиків, 7,1 %.

У грудні 2010 року Інститут Горшеніна заявив про результати опитування, щодо «Ставлення українців до сексуальних меншин» було «Повністю негативним» для 57,5 % респондентів, «скоріше негативним» для 14,5 %, «скоріше позитивним» для 10 % і «Досить позитивним» для 3 %. Разом з тим, згідно проведеного опитування у 2015 році, 50 % українців, які прийняли участь у дослідженні вважають, що в Україні не існує дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації. Це дані опитування, проведеного інформаційно-аналітичним центром «Rating Pro». Подібні дані свідчать про те, що незалежно від часу, більша частина українців є інтолерантними до ЛГБТ.

Більш змістовним дослідженням ставлення до ЛГБТ у Україні у 2016-2017 році займалася організація «Точка опори». За результатами даного дослідження майже половина ЛГБТ-підлітків (48,7 %) в українських школах відчувають себе небезпечно через сексуальну орієнтацію, а третина (31,5%) – через гендерну експресію. Дослідження показало, що більшість ЛГБТ-підлітків (88,5 %) піддавалася словесному цькуванню в формі погроз та лайок через сексуальну орієнтацію (62,9 %) та гендерну експресію (64,7%), при цьому половина вказала, що чула ці фрази від вчителів і шкільного персоналу. Крім того, більше половини (53,5 %) піддавалися фізичним знущанням. Також поширення в Україні отримує і кібербулінг – від нього постраждало 47,2 % респондентів.

Взагалі у суспільстві існують міфи, які сприяють підвищенню рівня інтолерантності до ЛГБТ в Україні та в світі. Наприклад, міф «Гомосексуальність – це хвороба». Гомосексуальність не вважається хворобою з 1973 року, саме тоді Американська асоціація психіатрів викреслила її зі списку психічних хвороб. Згодом це зробила Всесвітня організація охорони здоров'я у 1991 році. Наступний міф «Гея чи лесбіянку можна вилікувати і зробити з них «нормальних» людей, яким подобатимуться особи протилежної статі». У 1990 році Американська асоціація психологів дійшла висновку, що наукових доказів ефективності лікування, яке повинно змінити сексуальну орієнтацію, немає. Гомосексуальність не вдається «вилікувати», бо це не хвороба.

Наступний поширений міф полягає у тому, що «Геї і лесбійки дуже часто змінюють партнерів». Серед гетеро- і гомосексуальних людей є ті, хто перебуває в тривалих стосунках, і ті, хто постійно змінює партнерів. Особливої різниці в цьому між гетеросексуалами і гомосексуалами немає. Особливу увагу приділяють у суспільстві міфу про те, що «Геї та лесбійки винні в поширенні ВІЛ/СНІД». За даними Центру громадського здоров'я МОЗ України, у 2016 році ВІЛ заразилося 59 % – через гетеросексуальний статевий контакт і 3 % – через гомосексуальний статевий контакт.

Розповсюдження подібних міфів у суспільстві впливає на сприймання людей, щодо осіб нетрадиційної орієнтації, особливої вплив такі міфи мають на школярів та людей похилого віку. За останні роки в Україні проводились дослідження щодо булінгу школярів з нетрадиційною орієнтацією. Як показує статистика за 2017 рік, кожен третій українець (39,3 %) не згоден прийняти представників ЛГБТ-спільноти в жодній якості – ні як члена сім'ї, ні як друга, ні як сусіда, ні як колегу, ні навіть як громадянина України.

Майже половина ЛГБТ-підлітків (48,7%) в українських школах відчувають себе небезпечно через сексуальну орієнтацію, а третина (31,5 %) – через гендерну експресію. Такі результати було отримано після проведення першого національного дослідження шкільного середовища в Україні, яким займалася організація «Точка опори». Дослідження показало, що більшість ЛГБТ-підлітків (88,5 %) піддавалася словесному цькуванню в формі погроз та лайок через сексуальну орієнтацію (62,9 %) та гендерну експресію (64,7 %), при цьому половина вказала, що чула ці фрази від вчителів.

Вороже та агресивно налаштоване шкільне середовище, де є дискримінація та віктимізація, дуже негативно впливає на академічні успіхи та психічний стан ЛГБТ-підлітків. Так, вони вдвічі частіше пропускали школу протягом останнього місяця в порівнянні з тими, хто піддавався низькому рівню знущань (55,3 % і 24,6 % відповідно). При цьому постраждалі ЛГБТ-підлітки не бажають продовжувати освіту і здобувати ступінь бакалавра через образи на ґрунті сексуальної орієнтації – таких 59,3 %; і 57,7 % на ґрунті гендерної експресії. Дане дослідження дає змогу зрозуміти масштабність проблеми ставлення до ЛГБТ у закладах освіти, а також дає змогу встановити зв'язок між рівнем толерантності та ворожістю і агресивністю в шкільному середовищі.

Література

1. Асмолов А. Г. О смыслах понятия «толерантность». *Век толерантности : науч.-публицистический вестник*. 2001. С. 8–18.
2. Галакова М. В. К вопросу о формировании позитивной коммуникативной установки в процессе профессиональной деятельности. 2013. № 1. URL : www.science-education.ru/107-8158.
3. Дзялошинский И. М. Культура, журналистика, толерантность. Диагностика толерантности в средствах массовой информации. М., 2002. С. 40–41.
4. Golovakha E., Gorbachyk A., Panina N. Ukraine and Europe: Outcomes of International Comparative Sociological Survey», Kiev, Institute of Sociology of NAS of Ukraine, 2007, pp. 133–135.
5. Rating Pro (15 липня 2015). URL: https://www.lgbt.org.ua/news/show_3021/

УДК 316.4

ФЕНОМЕН КОРУПЦІЇ ЯК ВИД ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

А. П. Мороз

Проблеми прояву девіантної поведінки у сучасному суспільстві набувають все більшого загострення. Різновиди девіантної поведінки поширюються на різні верстви населення і визначаються, як відхилення від загальноприйнятих норм. Варто зауважити, що девіації можуть бути як позитивними, так і негативними. У першому випадку